

Könyvek Holokausztja

A kiállítás a Központi Könyvtár Kisgalériájában 2014. december 11-én nyílt meg.

Könyvbezúzás, 1944
(Forrás: Magyar Nemzeti Múzeum)

1944. június 15-én egy budafoki papírgyár prózai díszletei között, ám színpadias jelenet keretében hajtották végre a könyvek addigi legnagyobb magyarországi autodaféját, a „zsidó szerzők” közel félmillió kötetének, ha nem is máglyatűz, de zúzógépek általi nyilvános megsemmisítését. A „szellemi élet megtisztításának” jegyében lezajlott barbár tett idején már javában folyt a vidéki zsidóság deportálása, és megkezdődött a fővárosi zsidók csillagos házakba költöztetése is.

ÍRÓ	Műve	helye	Érték (100, 50, 25, 10)	előzetes
1. Próboly Sándor	Kis Almatának magyarországi története			3 péld.
2. "	Személyes levelek			1 kité.
3. "	Az egy. székelyek			1 kité.
4. Szegedy Gyula	Magyarország története			
5. "	Magyarország története			
6. "	Belletrika			
7. "	Az országjárás			
8. "	Az országjárás			
9. Kis Sándor	Magyarországi története			
10. Kertész Péter	Magyarországi története			
11. "	Belletrika			3 péld.

Tiltott írók műveinek jegyzéke egy iskolai könyvtárban, 1944
Forrás: Budapest Főváros Levéltára

A holokauszt hetvenedik évfordulóján rendezett kiállításunkon az akkor zsidónak minősített írók és műveik üldöztetésére kívánunk emlékeztetni és emlékezni. A kiállítás tablói utalnak az előzményekre, a hírlapok, kiadók és szerzőik ellen a zsidótörvényekkel indított hadjáratra. Fényképek és egyéb dokumentumok tájékoztatnak a zsidó intézmények könyvtárainak és a bezáratott könyvkereskedések kirablásáról. Több olyan könyv is megtekinthető, amelyeket az Országos Rabbiképző Könyvtárból szállítottak el német egységek, és csak a rendszerváltozás után kerültek vissza Budapestre. Íratok, fotók, cikkek villantják fel tiltólistákra tett írók műveivel kapcsolatos kényszerintézkedések végrehajtásának abszurd részleteit.

Könyvnap, 1944 (Forrás: FSZEK BGY)

Filmbejátszások mutatják, ahogy szinte egy időben zajlottak az akkor már hagyományos könyvnap és a könyvbezúzás jelenetei. A tárlókban a proskribált írók műveinek régi kiadásai sorakoznak. Klasszikusoké és ma már talán csak szűkebb körben ismertebbeké: Marcel Proustól Karinthy Frigyesen és Radnóti Miklóson át Erdős Renéeig hosszú a sor. A szerzők legjavának életműve a magyar kultúra szerves része maradt. Ennek érzékeltetésére a kiállítás részeként egy válogatópólcra több száz kötetet helyeztünk ki az egykor betiltott alkotók műveinek újabb kiadásaiából. E kötetek nemcsak kiállítási tárgyak, hanem egyben kölcsönözhető példányok is.

Hollán Lajos felvétele, 1940 körül
(Forrás: FSZEK BGY)

A kiállítás érdekessége egy összeállítás Hollán Lajos korabeli, eddig ismeretlen színes felvételeiből. A fotográfus szintén a zsidóüldözés áldozata lett. Képei a negyvenes évek Budapestjének polgári derűt, békét, s szépséget mutató arcát szembeesítik a komor végkifejlettel.